

**דרישות הגילוי המפורטות
בנדבך 3 של באזל
ומידע נוסף על סיכונים
ליום 31 במרס 2017**

לאומי קארד

תוכן עניינים

5.....	תחולת הגילוי ומטרתו
6.....	מבנה רכיבי ההון הפיקוחי לצורך חישוב יחס ההון
7.....	הצגת הרכיבים המרכיבים את הרכב ההון הפיקוחי מתוך המאזן הפיקוחי
8.....	מיפוי הרכיבים שהוצגו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי
14.....	דוח תזרים של ההון הפיקוחי
15.....	הלימות ההון
16.....	יחס הלימות ההון הכולל לרכיבי סיכון (*)
19.....	השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף
19.....	מתכונת הגילוי על יחס המינוף
20.....	ניהול הסיכונים בלאומי קארד

שיוך הנושאים בגילוי על פי מקור הדרישה

עמוד	מקור הדרישה	נושא
6	נדבך 3	מבנה רכיבי ההון הפיקוחי לצורך חישוב יחס ההון
7	נדבך 3	הצגת הרכיבים המרכיבים את הרכב ההון הפיקוחי מתוך המאזן הפיקוחי
8	נדבך 3	מיפוי הרכיבים שהוצגו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי
14	EDTF	דוח תזרים של ההון הפיקוחי
16	נדבך 3	פירוט נכסי הסיכון ודרישות ההון בגינם
16	EDTF	פילוח נכסי הסיכון
17	EDTF	דוח תזרים נכסי הסיכון
18	נדבך 3	השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף
19	נדבך 3	מתכונת הגילוי על יחס המינוף
29	נדבך 3	סך חשיפות סיכון אשראי ברוטו ממוינות לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי
29	נדבך 3	התפלגות החשיפות לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי
30	נדבך 3	התפלגות חשיפות האשראי לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון
31	נדבך 3	סיכוני האשראי לפני ואחרי הפחתת סיכון אשראי בכל משקל סיכון

תחולת הגילוי ומטרתו

דרישות הגילוי בדבר "דרישות גילוי נוספות בקשר לחשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם" חלות על לאומי קארד בע"מ מתוקף היותה חברת כרטיסי אשראי ותאגיד עזר בנקאי.

פרסום זה של הדוח המפורט על הסיכונים מהווה מידע משלים לדוח הכספי של לאומי קארד בע"מ. הדוח נועד לאפשר לקוראי הדוחות לציבור של החברה להעריך מידע משמעותי שכלול בהם לגבי יישום מסגרת העבודה של ועדת באזל, ההון, חשיפות הסיכון, תהליכי הערכת הסיכון ובהתאם לכך להעריך את הלימות ההון של החברה.

המידע שנכלל בדוח זה כולל:

דרישות גילוי שפורסמו על ידי ועידת באזל (דרישות נדבך 3),

דרישות גילוי על סיכונים המבוססות על מקורות אחרים, לרבות דרישות גילוי שפורסמו על ידי ועדה ליציבות פיננסית (FSB) באמצעות צוות משימה (EDTF).

דרישות הגילוי מכוח הדרישות הנוספות הינן בהתאם להוראות הדיווח של בנק ישראל והנחיותיו.

במטרה לסמן את מקור הגילויים השונים, בדוח זה נכללות טבלאות הגילוי השונות תוך ציון מקור הגילוי כ-"EDTF" וכ-"נדבך 3" בהתאמה.

ביום 28 באפריל 2015, פורסם חוזר ע"י המפקח על הבנקים בנושא "עדכון מבנה הדוח לציבור של תאגיד בנקאי ושל חברות כרטיסי אשראי", אשר משנה את המבנה של הדוחות הכספיים לציבור של תאגידים בנקאיים וחכ"א וכן קובע דרישות גילוי נוספות בקשר לחשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם, זאת החל מהדוחות הכספיים השנתיים המסתיימים ביום 31 בדצמבר 2015 ואילך.

מטרת השינויים הינה שיפור איכות הדיווח לציבור על ידי הפיכת המידע בדוח לציבור לשימושי ונגיש יותר לקורא הדוח, הגברת האחידות במערכת הבנקאית באופן הצגת הדוחות לציבור וגיבוש מתכונת לדוח השנתי לציבור שתהיה מבוססת על פרקטיקות הצגה של בנקים מובילים באירופה ובאר"ב. אחד השינויים המרכזיים הינו פרסום דוח על הסיכונים באתר האינטרנט שיכלול מידע כמותי מפורט ומידע איכותי על סקירת הסיכונים ואופן ניהולם. דוח זה נועד לספק מידע בדבר חשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם.

הדוח נערך בהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו בהוראות המפקח.

לגבי נתונים כמותיים שנכללו במסגרת דרישות הגילוי של נדבך 3, לרבות מידע על תגמול יוצגו נתונים השוואתיים לתקופות המקבילות בשנת הדיווח הקודמת כנדרש בהוראות.

מידע רלוונטי נוסף ניתן למצוא בפרק "סקירת הסיכונים" בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

תומר אלקובי	רון פאינרו	ירון בלוך
סמנכ"ל, מנהל סיכונים ראשי	מנהל כללי	יו"ר הדירקטוריון

מבנה רכיבי ההון הפיקוחי לצורך חישוב יחס ההון

<u>31 בדצמבר 2016</u>	<u>31 במרס 2016</u>	<u>31 במרס 2017</u>
<u>במיליוני ש"ח</u>		
26	26	26
355	355	355
1,381	1,244	1,356
33	33	33
-	-	-
<u>1,795</u>	<u>1,658</u>	<u>1,770</u>
104	92	113
104	92	113
<u>1,899</u>	<u>1,750</u>	<u>1,883</u>

הון עצמי רובד 1:

הון מניות
 פרמיה
 עודפים
 קרנות הון אחרות
 סכומים שהופחתו מהון עצמי רובד 1, לרבות מוניטין ונכסים לא מוחשיים אחרים ומיסים נדחים
 סך הכל הון עצמי רובד 1

הון רובד 2:

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס
 סך הכל הון רובד 2
 סך הכל בסיס ההון לצורך הלימות ההון

מתן גילוי על המאזן לפי בסיס האיחוד הפיקוחי

המאזן החשבונאי המאוחד של החברה זהה למאזן הפיקוחי המאוחד שלה.

הצגת הרכיבים המרכיבים את הרכב ההון הפיקוחי מתוך המאזן הפיקוחי

הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי	מאזן פיקוחי מאוחד			
	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרס 2016	ליום 31 במרס 2017	
	במיליוני ש"ח			נכסים
	140	151	156	מזומנים ופיקדונות בבנקים
	12,314	11,485	13,136	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
	(92)	(79)	(100)	הפרשה להפסדי אשראי*
4	(90)	(79)	(98)	*מזה: הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי הנכללת ברובד 2
	(2)	*	(2)	*מזה: הפרשה להפסדי אשראי שלא נכללת בהון הפיקוחי
	12,222	11,406	13,036	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
	3	3	3	השקעות בחברות כלולות
	3	3	3	*מזה: השקעת בחברות כלולות אחרות
	174	180	177	בניינים וציוד
	79	71	97	נכסים אחרים*
	45	46	50	*מזה: נכסי מס נדחה**
5	45	46	50	**מזה: נכסי מס נדחה אחרים המיוחסים להפרשי עיתוי
	12,618	11,811	13,469	סך כל הנכסים
				התחייבויות והון
	3,707	3,168	4,180	אשראי מתאגידים
	6,960	6,818	7,341	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
	156	167	178	התחייבויות אחרות*
6	14	13	15	*מזה: הפרשה קבוצתית בגין הפסדי אשראי חוץ מאזני
	10,823	10,153	11,699	סך כל ההתחייבויות
	1,795	1,658	1,770	הון עצמי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי*
1	26	26	26	*מזה: הון מניות רגילות
3	1,381	1,244	1,356	*מזה: עודפים
2	388	388	388	*מזה: קרנות הון ופרמיה
	1,795	1,658	1,770	סך כל ההון
	12,618	11,811	13,469	סך כל ההתחייבויות וההון

מיפוי הרכיבים שהוצגו לצורך הצגת הרכב ההון הפיקוחי

הפניות מנספח 2	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרס		
			2016	2017	
			במיליוני ש"ח		
הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים					
1+2	-	414	414	414	1 הון מניות רגילות שהונפק על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מניות רגילות הכלולות בהון עצמי רובד 1
3	-	1,381	1,244	1,356	2 עודפים, לרבות דיבידנד שהוצע או שהוכרז לאחר תאריך המאזן
	-	-	-	-	3 רווח כולל אחר מצטבר ועודפים שניתן להם גילוי
	-	-	-	-	4 מכשירי הון עצמי רובד 1 שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר
	-	-	-	-	5 מניות רגילות שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי שאוחדו והמוחזקות על ידי צד ג' (זכויות מיעוט)
	-	1,795	1,658	1,770	6 הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
הון עצמי רובד 1: התאמות פיקוחיות וניכויים					
	-	-	-	-	7 התאמות/הפרשות רזרבות יציבותיות בגין הערכות שווי
	-	-	-	-	8 מוניטין, בניכוי מיסים נדחים לשלם, אם רלוונטי
	-	-	-	-	9 נכסים לא מוחשיים אחרים למעט זכויות שירות למשכנתאות, בניכוי מיסים נדחים לשלם
	-	-	-	-	10 מיסים נדחים לקבל שמימושם מתבסס על רווחיות עתידית של התאגיד הבנקאי, למעט מיסים נדחים לקבל הנובעים מהפרשי עיתוי
	-	-	-	-	11 סכום הרווח הכולל האחר המצטבר בגין גידורי תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הוגן
	-	-	-	-	12 פער שלילי בין הפרשות להפסדים צפויים
	-	-	-	-	13 גידול בהון העצמי הנובע מעסקאות איגוח
	-	-	-	-	14 רווחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההוגן של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של התאגיד הבנקאי. בנוסף, בהתייחס להתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, יש לגרוע את כל ההתאמות השווי החשבונאיות (DVA) הנובעות מסיכון האשראי העצמי של הבנק
	-	-	-	-	15 עודף יעודה על עתודה, בניכוי מיסים נדחים לשלם שישולקו אם הנכס יהפוך לפגום או ייגרע בהתאם להוראות הדיווח לציבור

הפניות מנספח 2	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרס		
			2016	2017	
			במיליוני ש"ח		
	-	-	-	-	16 השקעה עצמית במניות רגילות, המוחזקות באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מניות בכפוף להסכמים חוזיים)
	-	-	-	-	17 החזקות צולבות הדדיות במניות רגילות של תאגידים פיננסיים
	-	-	-	-	18 השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
	-	-	-	-	19 השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
	-	-	-	-	20 זכויות שירות למשכנתאות אשר סכומם עולה על 10% מהון עצמי רובד 1
	-	-	-	-	21 מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי, אשר סכומם עולה על 10% מהון עצמי רובד 1
	-	-	-	-	22 סכום זכויות שירות למשכנתאות, מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי וההשקעות בשיעור העולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי תאגידים פיננסיים העולה על 15% מהון עצמי רובד 1 של התאגיד הבנקאי
	-	-	-	-	23 מזה: בגין השקעות בשיעור העולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי תאגידים פיננסיים
	-	-	-	-	24 מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות
	-	-	-	-	25 מזה: מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי
	-	-	-	-	26 התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
	-	-	-	-	א26 מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים
	-	-	-	-	ב26 מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות
	-	-	-	-	ג26 מזה: התאמות פיקוחיות נוספות להון עצמי רובד 1
	-	-	-	-	התאמות פיקוחיות בהון עצמי רובד 1 הכפופות לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III
	-	-	-	-	מזה: השקעות בהון של תאגידים

דרישות הגילוי המפורטות בנדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים

הפניות מנספח 2	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרס		
			2016	2017	
			במיליוני ש"ח		
					פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
	-	-	-	-	27 ניכויים החלים על הון עצמי רובד 1 מאחר ואין בהון רובד 1 נוסף והון רובד 2 די הון בכדי לכסות על הניכויים
	-	-	-	-	28 סך כל ההתאמות הפיקוחיות והניכויים בהון עצמי רובד 1
	-	1,795	1,658	1,770	29 הון עצמי רובד 1
					הון רובד 1 נוסף: מכשירים
	-	-	-	-	30 מכשירי הון מניות רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מכשירים אלו
	-	-	-	-	31 מזה: מסווג כהון עצמי בהתאם להוראות הדיווח לציבור
	-	-	-	-	32 מזה: מסווג כהתחייבות בהתאם להוראות הדיווח לציבור
	-	-	-	-	33 מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר
	-	-	-	-	34 מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג'
	-	-	-	-	35 מזה: מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 1 נוסף
	-	-	-	-	36 הון רובד 1 נוסף לפני ניכויים
					הון רובד 1 נוסף: ניכויים
	-	-	-	-	37 השקעה עצמית במכשירי הון הכלולים ברובד 1 נוסף, המוחזקות באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מכשירים בכפוף להסכמים חוזיים)
	-	-	-	-	38 החזקות צולבות הדדיות במכשירי הון הכלולים ברובד 1 נוסף
	-	-	-	-	39 השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
	-	-	-	-	40 השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות

הפניות מנספח 2	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרס		
			2016	2017	
במיליוני ש"ח					
					שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
	-	-	-	-	41 ניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
	-	-	-	-	41א מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים
	-	-	-	-	41ב מזה: ניכויים נוספים להון רובד 1 שלא נכללו במסגרת סעיף 41.א.
	-	-	-	-	ניכויים בהון רובד 1 נוסף הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III
	-	-	-	-	מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
	-	-	-	-	42 ניכויים החלים על הון רובד 1 נוסף מאחר ואין בהון רובד 2 די הון בכדי לכסות על הניכויים
	-	-	-	-	43 סך כל הניכויים להון רובד 1 נוסף
	-	-	-	-	44 הון רובד 1 נוסף
	-	1,795	1,658	1,770	45 הון רובד 1
הון רובד 2: מכשירים והפרשות					
	-	-	-	-	46 מכשירים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי (שאינם נכללים בהון רובד 1) ופרמיה על מכשירים אלו
	-	-	-	-	47 מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר
	-	-	-	-	48 מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג'
	-	-	-	-	49 מזה: מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 2
4+6	-	104	92	113	50 הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס
	-	104	92	113	51 הון רובד 2 לפני ניכויים
הון רובד 2: ניכויים					
	-	-	-	-	52 השקעה עצמית במכשירי הון רובד 2, המוחזקת באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מכשירים בכפוף להסכמים חוזיים)
	-	-	-	-	53 החזקות צולבות הדדיות במכשירי הון רובד 2 של תאגידים פיננסיים
	-	-	-	-	54 השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
	-	-	-	-	55 השקעות בהון של תאגידים

דרישות הגילוי המפורטות בנדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים

הפניות מנספח 2	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרס			
			2016	2017		
			במיליוני ש"ח			
						פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
	-	-	-	-	56	ניכויים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
	-	-	-	-	56א	מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים
	-	-	-	-	56ב	מזה: ניכויים נוספים להון רובד 2
	-	-	-	-		התאמות פיקוחיות בהון רובד 2 הכפופות לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III
	-	-	-	-		מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
	-	-	-	-	57	סך כל הניכויים להון רובד 2
	-	104	92	113	58	הון רובד 2
	-	1,899	1,750	1,883	59	סך ההון
	-	-	-	-		סך הכל נכסי סיכון משוקללים בהתאם לטיפול שנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III
	-	10,673	9,895	11,233	60	סך נכסי סיכון משוקללים
						יחסי הון וכריות לשימור הון
		16.8%	16.8%	15.8%	61	הון עצמי רובד 1
		16.8%	16.8%	15.8%	62	הון רובד 1
		17.8%	17.7%	16.8%	63	ההון הכולל
		-	-	-	64	לא רלבנטי
		-	-	-	65	לא רלבנטי
		-	-	-	66	לא רלבנטי
		-	-	-	67	לא רלבנטי
		-	-	-	68	לא רלבנטי
						דרישות מזעריות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
		8%	9%	8%	69	יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
		8%	9%	8%	70	יחס הון רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים
		11.5%	12.5%	11.5%	71	יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים

הפניות מנספח 2	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרס		
			2016	2017	
			במיליוני ש"ח		
					סכומים שמתחת לסף ההפחתה (לפני שקלול סיכון)
	-	-	-	-	72 השקעות בהון של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), שאינן עולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי והן מתחת לסף ההפחתה
	-	-	-	-	73 השקעות בהון עצמי רובד 1 של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), העולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי והן מתחת לסף ההפחתה
	-	-	-	-	74 זכויות שירות למשכנתאות (בניכוי מיסים נדחים לשלם)
5	-	45	46	50	75 מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי שהן מתחת לסף ההפחתה
4+6	-	104	92	113	76 הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות תחת הגישה הסטנדרטית, לפני יישום התקרה
	-	111	102	118	77 התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 תחת הגישה הסטנדרטית
	-	-	-	-	78 הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות לפי גישת הדירוגים הפנימיים, לפני יישום התקרה
	-	-	-	-	79 התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 לפי גישת הדירוגים הפנימיים
					מכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי הכפופים להוראות המעבר
	-	-	-	-	80 סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון עצמי רובד 1 הכפופים להוראות המעבר (בהתאם להוראות מעבר בהוראה 299)
	-	-	-	-	81 סכום שנוכה מהון עצמי רובד 1 בשל התקרה
	-	-	-	-	82 סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 1 נוסף הכפופים להוראות המעבר (בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299)
	-	-	-	-	83 סכום שנוכה מהון רובד 1 נוסף בשל התקרה
	-	-	-	-	84 סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 2 הכפופים להוראות המעבר (בהתאם להוראות המעבר בהוראה 299)
	-	-	-	-	85 סכום שנוכה מהון רובד 2 בשל התקרה

דוח תזרים של ההון הפיקוחי

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2017

הון עצמי רובד 1	הון רובד 2	סה"כ הון כולל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,795	104	1,899
(50)	-	(50)
25	9	34
<u>1,770</u>	<u>113</u>	<u>1,883</u>

יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
דיבידנד ששולם
תנועה לתקופה
יתרה ליום 31 במרס 2017

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2016

הון עצמי רובד 1	הון רובד 2	סה"כ הון כולל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,661	92	1,753
(50)	-	(50)
47	-	47
<u>1,658</u>	<u>92</u>	<u>1,750</u>

יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
דיבידנד ששולם
תנועה לתקופה
יתרה ליום 31 במרס 2016

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

הון עצמי רובד 1	הון רובד 2	סה"כ הון כולל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,661	92	1,753
(50)	-	(50)
184	12	146
<u>1,795</u>	<u>104</u>	<u>1,899</u>

יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
דיבידנד ששולם
תנועה לתקופה
יתרה ליום 31 בדצמבר 2016

הלימות ההון

באזל - נדבך ראשון

בנדבך מפורטות גישות לאופן חישוב דרישות ההון המזערי בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכון תפעולי. החברה מיישמת את הגישה הסטנדרטית.

באזל - נדבך שני

לאומי קארד מיישמת כנדרש את דרישות הנדבך השני וההנחיות המשלימות הכוללות את התהליך הפנימי להערכת הלימות ההון. החברה אינה נדרשת להגיש את מסמך ה- ICAAP לפיקוח על הבנקים. במסגרת הנדבך השני בוחנת החברה אחת לשנה את נחיצותם של כריות הון נוספות, מעבר להון הנדרש בנדבך הראשון ואת היקף ההון הנדרש בעבור כל סיכונים החברה. בנוסף, נבחנים תרחישי קיצון ונקבע היקף ההון הנדרש במקרה של התממשותם. היקף ההון הנדרש לתמיכה בסיכונים של לאומי קארד נקבע באמצעות סכימה של ההון הדרוש לתמיכה בסיכונים הנדבך הראשון על פי הקצאת ההון הפיקוחית, בתוספת כרית הון מתאימה עבור כל אחד מהסיכונים שאינם נכללים בנדבך הראשון וזוהו כמהותיים במסגרת תהליכי הזיהוי והמיפוי. ההון הנדרש לתמיכה בסיכון חושב גם בהתייחס לתכנית העבודה של החברה ולהתממשות תרחישי קיצון כדי להבטיח את יכולת העמידה בדרישות הרגולטוריות לעמידת ההון גם לאחר ספיגת הפסדים מהותיים. לצורך כך בחנה החברה את יחס הלימות ההון גם בהתממש התרחיש הקיצוני ביותר ותחת הדרישה הרגולטורית כי יחס הלימות ההון המזערי לא ירד מ- 9% כנדרש בבאזל.

באזל - נדבך שלישי

הנדבך השלישי, עוסק במשמעת שוק וכולל דרישות גילוי בדיווח לציבור של תאגידים בנקאיים ושל חברות כרטיסי אשראי. דרישות הגילוי מיועדות לאפשר למשתמשים בדוחות לציבור להעריך מידע משמעותי שכלול בהם לגבי יישום המלצות ועדת באזל, בנושא ההון, חשיפות הסיכון, תהליכי הערכת הסיכון ובהתאם לכך להעריך את הלימות ההון של התאגיד הבנקאי.

יעדי הלימות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל

הנחיות בנק ישראל לאימוץ הוראות באזל III דורשות מהתאגידים הבנקאיים בישראל לעמוד ביחס הון כולל מזערי בשיעור של 12.5% ויחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 9%, וזאת החל מיום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי גדול (כגון: בנק לאומי), שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, ידרש לעמוד ביחס הון כולל מזערי בשיעור של 13.5%, וזאת החל מיום 1 בינואר 2017.

ביום 1 במאי 2016 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בנושא "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב". ההוראה מגדירה הקלות ביחס לדרישות ההון על פי הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. על אף האמור בהוראת ניהול בנקאי תקין 201, יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ- 8% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ- 11.5%. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016.

על פי הנחיית המפקח על הבנקים, במכתבו לבנק לאומי מחודש פברואר 2011, חברות הבנות של בנק לאומי, לרבות החברה, נדרשות לאמץ בשלב זה, יעדי הלימות הון שיהיו לכל הפחות בגובה יעדיה של החברה האם. החברה עומדת בהנחיה זו. על פי החלטת הדירקטוריון מחודש פברואר 2016, נקבע כי יחס הון עצמי רובד 1 מזערי לא יפחת משיעור של 10.5%, הגבוה מהדרישה הרגולטורית.

יחס הלימות ההון הכולל לרכיבי סיכון (*)

פירוט נכסי הסיכון ודרישות ההון בגינם:

31 בדצמבר 2016		31 במרס 2016		31 במרס 2017		סוגי חשיפות
דרישות ההון **	נכסי סיכון מיליוני ש"ח	דרישות ההון	נכסי סיכון מיליוני ש"ח	דרישות ההון **	נכסי סיכון מיליוני ש"ח	
298	2,591	318	2,547	300	2,609	סיכונים אשראי - גישה סטנדרטית של תאגידים בנקאיים
66	576	62	493	79	685	של תאגידים קמעונאיות ליחידים
579	5,033	558	4,465	618	5,373	של עסקים קטנים
47	408	47	373	53	457	נכסים אחרים
35	303	39	316	38	330	סה"כ סיכון אשראי
1,025	8,911	1,024	8,194	1,088	9,454	
3	23	2	17	2	20	סיכון שוק - גישה סטנדרטית
200	1,739	210	1,684	202	1,759	סיכון תפעולי - גישה סטנדרטית
1,228	10,673	1,236	9,895	1,293	11,233	סך הכל נכסי סיכון ודרישות ההון
	1,899		1,750		1,883	בסיס ההון
	17.8%		17.7%		16.8%	יחס הון כולל
	16.8%		16.8%		15.8%	יחס הון עצמי רובד 1

* מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בנושא "מדידה והלימות ההון".

** בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בנושא "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" אשר נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016 (דרישות ההון חושבו לפי 11.5%, בשונה מתקופות קודמות בהן חושבו לפי 12.5%).

פילוח נכסי הסיכון

31 במרס 2017		
סך הכל מאוחד	מגזר הנפקה	מגזר סליקה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
11,233	10,520	713

יתרה של נכסי הסיכון

31 במרס 2016		
סך הכל מאוחד	מגזר הנפקה	מגזר סליקה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
9,895	9,153	742

יתרה של נכסי הסיכון

31 בדצמבר 2016		
סך הכל מאוחד	מגזר הנפקה	מגזר סליקה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
10,673	9,943	730

יתרה של נכסי הסיכון

דוח תזרים נכסי הסיכון

יתרה ליום 31 במרס 2017	תנועה לתקופה	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2,609	18	2,591
685	109	576
5,373	340	5,033
457	49	408
330	27	303
9,454	543	8,911
20	(3)	23
1,759	20	1,739
11,233	561	10,673

סיכוני אשראי - גישה סטנדרטית של תאגידים בנקאיים של תאגידים קמעונאיות ליחידים של עסקים קטנים נכסים אחרים סך הכל סיכון אשראי

סיכון שוק - גישה סטנדרטית

סיכון תפעולי - גישה סטנדרטית

סך הכל נכסי סיכון ודרישות ההון

דרישות הגילוי המפורטות בנדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים

יתרה ליום 31 במרס 2016	תנועה לתקופה מיליוני ש"ח	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2,547	(3)	2,550	סיכוני אשראי - גישה סטנדרטית
493	(26)	519	של תאגידים בנקאיים
4,465	84	4,381	של תאגידים
373	3	370	קמעונאיות ליחידים
316	5	311	של עסקים קטנים
8,194	63	8,131	נכסים אחרים
			סך הכל סיכון אשראי
17	(12)	29	סיכון שוק - גישה סטנדרטית
1,684	11	1,673	סיכון תפעולי - גישה סטנדרטית
9,895	62	9,833	סך הכל נכסי סיכון ודרישות ההון
יתרה ליום 31 בדצמבר 2016	תנועה בשנת 2016 מיליוני ש"ח	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2,591	41	2,550	סיכוני אשראי - גישה סטנדרטית
576	57	519	של תאגידים בנקאיים
5,033	652	4,381	של תאגידים
408	38	370	קמעונאיות ליחידים
303	(8)	311	של עסקים קטנים
8,911	780	8,131	נכסים אחרים
			סך הכל סיכון אשראי
23	(6)	29	סיכון שוק - גישה סטנדרטית
1,739	66	1,673	סיכון תפעולי - גישה סטנדרטית
10,673	840	9,833	סך הכל נכסי סיכון ודרישות ההון

תכנון ההון

תכנון ההון בלאומי קארד משקף ראייה צופה פני עתיד של היקפי הפעילות העסקית למול היקפי הסיכונים ושל יחס הלימות ההון הנדרש מכך. החישוב מבוסס על תכנית עבודה תלת שנתית כפי שהוצגה בפני הדירקטוריון. תכנית העבודה כוללת הנחות שונות תוך התייחסות לשינויים הצפויים ולמגבלות, כגון קצב גידול טבעי, דרישות רגולטוריות, צפי לכניסת מתחרים חדשים לענף וזאת לכל אחד ממגזרי הפעילות של החברה.

תוצאת תהליך הערכת הלימות ההון בלאומי קארד הינה:

לחברה הון הולם לצורך עמידה בדרישות הרגולטוריות, ולצורך התמודדות עם הסיכונים ותרחישי הקיצון שעלולים להתממש.

השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף

ליום 31 בדצמבר 2016 במיליוני ש"ח	ליום 31 במרס 2016 במיליוני ש"ח	ליום 31 במרס 2017 במיליוני ש"ח	פריט
12,618	11,811	13,469	סך הנכסים בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים
-	-	-	ההתאמות בגין השקעות בישויות בתחום הבנקאות, הפיננסים, הביטוח או המסחר שאוחדו לצרכים חשבונאיים, אך אינם בתחולת האיחוד לצרכים פיקוחיים
-	-	-	ההתאמות בגין נכסי נאמנות שהוכרו במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור, אך לא נכללו במדידת החשיפה של יחס המינוף
-	-	-	התאמות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
-	-	-	התאמות בגין עסקאות מימון ניירות ערך (לדוגמא: עסקאות רכש חוזר והלוואות מובטחות דומות אחרות)
2,594	2,497	2,604	התאמות בגין פריטים חוץ מאזניים (המרה של החשיפות החוץ מאזניות לסכומים שווי ערך אשראי)
90	79	98	התאמות אחרות
<u>15,302</u>	<u>14,387</u>	<u>16,171</u>	חשיפה לצורך יחס המינוף

מתכונת הגילוי על יחס המינוף

ליום 31 בדצמבר 2016 במיליוני ש"ח	ליום 31 במרס 2016 במיליוני ש"ח	ליום 31 במרס 2017 במיליוני ש"ח	חשיפות מאזניות
12,708	11,890	13,567	נכסים במאזן (למעט נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך, אך לרבות בטחונות)
-	-	-	(סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון רובד 1)
12,708	11,890	13,567	סך חשיפות מאזניות
25,398	24,467	25,492	חשיפות חוץ מאזניות אחרות
(22,803)	(21,970)	(22,888)	חשיפה חוץ מאזנית בערך נקוב ברוטו
2,594	2,497	2,604	(התאמות בגין המרה לסכומים שווי ערך אשראי)
1,795	1,658	1,770	פריטים חוץ מאזניים
<u>15,303</u>	<u>14,387</u>	<u>16,171</u>	הון וסך החשיפות
11.73%	11.52%	10.95%	הון רובד 1
			סך החשיפות
			יחס מינוף
			יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218

ניהול הסיכונים בלאומי קארד

ניהול סיכונים הינו מרכיב משמעותי לעמידה במטרות השוטפות ובמטרות ארוכות הטווח של לאומי קארד. החברה עוסקת במגוון רחב של פעילויות פיננסיות הכרוכות בנטילת סיכונים כגון: סיכון אשראי וסיכון שוק וסיכון נזילות. לסיכונים אלו נלווים סיכונים תפעוליים לרבות סיכונים סייבר, סיכונים ציות וסיכון אסטרטגי הטבועים בפעילות העסקית. ניהול סיכונים מושכל ומעמיק המקיף את כל תחומי פעילותה של החברה, הינו תנאי הכרחי לעמידה במטרות ויעדי החברה.

המטרה העיקרית של ניהול סיכונים בלאומי קארד הינה שמירה על יציבות החברה ותמיכה בהשגת היעדים העסקיים, תוך פעילות מתמדת לטובת הבטחת תשתית ניהול סיכונים איתנה וניתוח שוטף של תמונת הסיכון. אופן ניהול הסיכונים בחברה נבחן ומתעדכן באופן שוטף בכפוף להנחיות בנק ישראל ובהתחשב בשינויים בסביבה העסקית ובמדיניות החברה.

מנהל הסיכונים הראשי, חבר הנהלה הינו אחראי להובלת ניהול הסיכונים המרכזיים בחברה, לרבות: סיכון אשראי, סיכון תפעולי וסיכון ציות. פונקציית ניהול הסיכונים הנמצאת תחת אחריותו מהווה גורם בלתי תלוי, הנותן דגש על ראייה כוללת והינו מעורב בזמן אמת בקבלת החלטות מהותיות. סמנכ"ל משאבי אנוש, חבר הנהלה, אמון על ניהול הסיכון המשפטי וסיכונים מעילה.

פרופיל הסיכון של החברה מתעדכן בהתאם לשינויים בסביבה החיצונית, והדבר דורש מהחברה היערכות מתאימה על מנת להבטיח שהארגון לא לוקח על עצמו סיכונים שהינם מעבר להצהרת תיאבון הסיכון שהגדיר, המבטא את המהות, הסוגים ורמות הסיכונים שהחברה מוכנה לשאת. בשנים האחרונות אנו עדים להתפתחויות טכנולוגיות המאפשרות יישומים עסקיים מתקדמים, אם כי מכיוון שהן פועלות במרחב הסייבר, מנעד האיומים הפוטנציאליים בתחום זה גדל ובאחריות החברה להבטיח הגנה אפקטיבית מפני גורמי האיום הפנימיים והחיצוניים.

תפישת ניהול הסיכונים מבוסס על שלושה קווי הגנה הנוטלים חלק בניהול הסיכונים. להלן חלוקת האחריות בין קווי ההגנה:
קו ההגנה הראשון - קווי עסקים, מנהלי קווי העסקים נוטלי הסיכון ונושאים באחריות מלאה לניהול הסיכונים ויישום סביבת בקרה נאותה על פעילותם.

קו ההגנה השני - פונקציית ניהול סיכונים בלתי תלויה, בראשה מנהל סיכונים ראשי, תפקידו לסייע להנהלה לקדם ראייה משולבת, כלל תאגידית של הסיכונים, לתכנן, לתחזק ולפתח את מסגרת העבודה לניהול סיכונים, ולאתגר את נאותות התשומות של קווי העסקים לניהול הסיכון.

קו ההגנה השלישי - ביקורת פנימית, תפקידה לבחון את תקינותם ואת יעילותם של תהליכי ניהול הסיכונים בחברה ולחשוף חולשות בבקורות הפנימיות.

דירקטוריון החברה אחראי, בין השאר על התווית אסטרטגית הסיכון הכוללת לרבות תיאבון הסיכון, פיקוח על מסגרת ניהול הסיכונים, אישור מדיניות ניהול הסיכונים עבור כל אחד מהסיכונים המהותיים, פיקוח ואתגור של רמות הסיכון אליהם חשופה החברה תוך וידוא הלימה לתיאבון הסיכון.

הצהרת תיאבון לסיכון

החברה חשופה למגוון סיכונים במסגרת פעילותה העסקית. מטרת הצהרת תיאבון לסיכון הינה להגדיר את רמת החשיפה המקסימאלית לסוגי הסיכון השונים אשר החברה מוכנה לקחת על מנת להשיג את היעדים העסקיים שהוגדרו.

להלן העקרונות המנחים לקביעת תיאבון הסיכון:

- גיבוש תיאבון הסיכון מתבצע תוך התחשבות ביעדים האסטרטגיים והעסקיים שהחברה הגדירה.
- תיאבון הסיכון נקבע תוך התחשבות בסיבולת הסיכון של החברה תחת אילוצים שונים (כגון: מקורות הון ונזילות, דרישות רגולטוריות וכדומה).
- בעת הגדרת תיאבון הסיכון החברה מביאה בחשבון את כלל הסיכונים המהותיים, גם אלו שאינם ניתנים לכימות.
- תיאבון ומגבלות הסיכון של החברה גובשו בהתבסס, בין השאר, על תוצאות של תרחישי קיצון.

עקרונות המסגרת לניהול הסיכונים בחברה

- פעילות ניהול הסיכונים בקווי העסקים תנוהל בגישה מבוססת סיכון תוך הקצאת משאבים מתאימים. עובדי החברה ומנהליה מחויבים לעקרונות מדיניות הסיכון ואחראים לחשיפות הפוטנציאליות בפעילות שבאחריותם ולניהולם באופן שוטף.
- פעילויות חדשות והטמעת מוצרים חדשים - נטילת סיכונים תוכל להתקיים רק בפעילויות בהן קיימת המומחיות הנדרשת לניהול ואמידת הסיכונים וזאת לאחר בחינה מעמיקה של הסיכונים הכרוכים בפעילויות כאמור והכנת תוכנית סדורה להפחתת הסיכונים.
- ביצוע מדידה, ניטור ומעקב שוטף ובזמן אמת אחר החשיפות ואחר עמידה במגבלות וביעדים במטרה לזהות כשלים מוקדם ככל שניתן ולהיערך בהתאם.
- הקודד האתי - הפעילות בחברה תנוהל על פי עקרונות הקודד האתי של החברה אשר מבטא את ערכי הליבה שהחברה מאמצת: הוגנות, חוות לקוח, יוזמה, שותפות ומצינות.
- שמירה על עקרון הפרדה - בפעילויות המהותיות תשמר הפרדה בין היחידה הנוטלת את הסיכון לבין היחידה הבלתי תלויה המבצעת בקרה על הסיכון.
- קביעת מגבלות וניטורן - תיאבון הסיכון מהווה בסיס לקביעת מגבלות הסיכון תוך בחינה ויישום מגבלות אפקטיביות לפעילות.
- מסמכי מדיניות ניהול הסיכון יבחנו לפחות אחת לשנה בהתאם להתפתחויות הכלכליות במשק, מתוך כוונה לאפשר גיוון, התאמה ופיתוח עסקי, תוך ניהול סיכונים מושכל.
- ניטור ודיווח הכולל מידע ברור, מדויק ורלוונטי על הסיכונים יוצג לפחות אחת לרבעון במסגרת ועדות הסיכונים השונות.
- דיווחים על אירועי כשל או כמעט כשל וקיום תחקירים והפקות לקחים.
- מסמכי מדיניות ניהול הסיכון של החברה יותאמו למסמכי מדיניות ניהול הסיכון של קבוצת לאומי.

השליטה והבקרה על ניהול הסיכונים

- השליטה והבקרה על ניהול הסיכונים מתבצעות על ידי מספר ועדות, כפי המפורט להלן:
- ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון.
 - ועדת ניהול סיכונים עליונה בראשות המנכ"ל ובה חברים חברי ההנהלה, אשר דנה תקופתית בתמונת הסיכון הכוללת.
 - ועדות ניהול סיכונים לפי נושאים שונים בראשות מנהל הסיכונים הראשי ובהשתתפות הגורמים העסקיים: ועדת סיכון תפעולי, ועדת ציות וועדת סיכון כולל. ועדות אשראי הינן בהשתתפות בקרת אשראי בלתי תלויה.
 - הוועדות המתוארות לעיל דנות בהיבטים של התפתחות ו/או שינויים במגמות של חשיפות הסיכון השונות, התווית מסמכי מדיניות לרבות קביעת מגבלות תיאבון הסיכון, בחינת פרופיל הסיכון של החברה וקיום תהליכי בקרה.

ניהול משברים

לאומי קארד נערכת להתמודדות עם סיכונים שהתרחשותם עלולה לגרום לשיבושים חמורים בפעילות העסקית הרגילה. לחברה אסטרטגיה לניהול משברים, אשר מטרתה להתוות תפיסה כוללת ועקרונות מנחים לניהול משברים מסוגים שונים, ונועדה להבטיח התמודדות אפקטיבית עם שיבושים וכשלים העלולים להיגרם על ידי אירועים חיצוניים או פנימיים, ולאפשר רציפות עסקית מרבית.

תרחישי קיצון

מבחני קיצון מהווים כלי משמעותי לניהול סיכונים בחברה. מבחני הקיצון מאפשרים להצביע על היקף החשיפה המקסימאלית בעת התממשותם. על בסיס היקף החשיפה המקסימאלית בוחנת החברה האם היא נדרשת לגיוס הון נוסף על מנת לעמוד בדרישות הפיקוח בנוגע ליחס הלימות ההון. לחלופין, מבחני הקיצון מספקים אינדיקציה באילו פעולות אחרות יש לנקוט על מנת לסייע להפחית את רמות הסיכון. מבחני קיצון מהווים כלי משלים לגישות ולמדדים אחרים לניהול הסיכון. לחברה סט תרחישי קיצון המתעדכן אחת לתקופה. זאת, במטרה לבחון את מוקדי הסיכון העיקריים, לאור ההתפתחויות השונות בסביבה העסקית בה פועלת החברה.

חשיפה וניהול של סיכונים אשראי

הוראה 311 נכנסה לתוקפה החל מיום 1 בינואר 2014. ההוראה מאמצת את תפיסת ועדת באזל ורשויות פיקוח מובילות בעולם לגבי ניהול סיכונים אשראי. ההוראה מהווה בסיס לפעילות ניהול האשראי בחברה. סיכון אשראי מוגדר בהוראה "הסיכון שלוה, או צד נגדי, לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי התאגיד הבנקאי, כפי שסוכמו". סיכון האשראי בלאומי קארד מורכב משני סוגי פעילות עיקריים: אשראי לאנשים פרטיים - הסיכון נובע בעיקר מהחשיפה בגין עסקאות שוטפות ולקוחות מוצרי אשראי של מחזיקי הכרטיס. החברה מציעה מגוון מוצרי אשראי לאנשים פרטיים - מסגרות לרכישות בכרטיסי אשראי, הלוואות, אשראי מתגלגל ועסקאות קרדיט. מרבית התיק הינו סולו - ללא בטוחות, למעט הלוואות למימון רכבים המובטחות בשעבוד הרכבים ומהוות כשליש מתיק האשראי לאנשים פרטיים של החברה. אשראי מסחרי - הסיכון נובע בעיקר מהחשיפה בגין עסקאות שוטפות ולקוחות מוצרי אשראי על ידי בתי העסק. מטרת ניהול סיכונים האשראי הינה למקסם את שיעור התשואה המותאמת לתיאבון הסיכון תוך שמירה על כך שחשיפת סיכון האשראי הינה בהתאמה למדיניות החברה בנושא. מדיניות האשראי של החברה מאושרת אחת לשנה על ידי הדירקטוריון ומהווה את אחד הנדבכים המרכזיים לביטוי אסטרטגית האשראי ותיאבון הסיכון של החברה. המדיניות מתווה מסגרת לקביעת נהלים לזיהוי, מדידה, מעקב, פיקוח ובקרה אחר סיכון האשראי ונגזרת מאסטרטגית סיכון האשראי שהחברה קבעה לעצמה. לאומי קארד כחברה מובילה בתחומה, פיתחה מערך פעולה מקצועי לניהול סיכונים מושכל ויעיל של פעילויות עסקיות בתחום האשראי, בהתאמה לצרכי הלקוחות ומתוך הבנה כי אשראי הינו מוצר משלים בתחום כרטיסי האשראי, המאפשר להרחיב את הצעות הערך ללקוחותיה הפרטיים והעסקיים ותורם לגידול בבסיס ההכנסות של החברה. החברה פועלת בהתאם לאסטרטגיה שלה להרחבת תיק האשראי לאנשים פרטיים, תוך המשך רמת הפיזור הגבוהה בו, בשיעורי גידול עקביים המבוקרים מידי תקופה. בין היתר, החברה מגדירה את תמהיל מוצרי האשראי, קצב הגידול וההצעות ללקוחות בהתאמה לפרמטרים כלכליים וניתוח הסיכונים במשק. בתקופת הדוח תיק האשראי לאנשים פרטיים גדל בכ- 8%. קצב גידול זה תואם לתיאבון הסיכון של החברה. תמהיל הלקוחות ורמת הסיכון בו נותר ללא שינוי מהותי. החברה הגדירה מדיניות ברורה ותהליכי עבודה מתאימים לשיעור ויזום האשראי ללקוחות תוך התאמת ההצעה בהתאם לצרכי ומאפייני הלקוח. החברה מקפידה להציג ולפרט את מאפייני מוצרי האשראי ופרטיהם ללקוח. בהתאם, קיימת בקרה שוטפת על יישום המדיניות והתהליכים שנקבעו בערוצי ההפצה השונים.

מדיניות האשראי מתבססת על פיזור הסיכונים וניהולם המבוקר. במדיניות נקבעו עקרונות איכותיים וכמותיים אשר לפיהם יועמד, ינוהל ויבוקר תיק האשראי, במטרה לשפר את איכותו ולהקטין את הסיכון הגלום בניהולו. החברה עוקבת אחר התראות ומידע עדכני לגבי הלקוחות בתיק האשראי, פרמטרי סיכון בתיק ואינדיקטורים כלכליים, על מנת לנטר שינויים בפרופיל הסיכון ובמידת הצורך פועלת לצמצומו, בין היתר, על ידי הקטנת מסגרות, התאמת סכומי החזר ועוד, תוך מתן גילוי נאות ללקוח. החברה קבעה מגבלות פנימיות לפיזור מגוון מוצרי האשראי השונים המאופיינים ברמות סיכון שונות. בתקופת הדוח פרופיל סיכון התיק נותר ללא שינוי מהותי.

החברה קבעה בין היתר מגבלות לגבי מסגרת האשראי ללווה בהתאם לפרמטרים שקבעה, שיעור הלווים הגדולים בתיק, תמהיל רמות הסיכון על פי מודלי דירוג פנימיים, מידע חיצוני ומח"מ התיק. בתקופת הדוח מאפיינים אלו נותרו ללא שינוי מהותי.

החברה קבעה מדרג סמכויות להחלטות האשראי ודיונים תקופתיים בתמהיל סיכון התיק ודיווחים על עמידה במגבלות שנקבעו לועדת סיכונים עליונה של החברה, לועדת סיכונים של הדירקטוריון ולדירקטוריון, לכל הפחות אחת לרבעון.

החברה עוקבת אחר שיעור הגידול בתיק האשראי ללקוחות פרטיים ובהתאם אחר שיעור החזרי חיוב מהבנקים. החברה פועלת לגביה מיטבית ויעילה לצמצום היקף המחיקות. הגידול במחיקות נובע בעיקרו מגידול בפעילות וקיטון בשעורי הגביה. החברה פועלת בהתאם להנחיות בנק ישראל בהוראת ניהול בנקאי תקין 313 בדבר מגבלות חבות של לווה בודד וקבוצת לוויים במטרה להקטין את ריכוזיות הלוויים.

החברה פועלת בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 312 בדבר מגבלות חבות של אנשים קשורים במטרה להגביל את היקף חבויותיהם של אנשים קשורים לחברה ולמזער סיכונים הנובעים מעסקאות אילו.

האשראי הניתן על ידי החברה הינו ברובו ריבית משתנה ולתקופות של מספר שנים בודדות. תהליכי ההצטרפות של לקוחות פרטיים כמו גם מעקב אחר שינוי ברמת הסיכון של לקוח קיים נסמכים בעיקר על מודלים סטטיסטיים לדירוג סיכון אשראי של הלקוח (Credit Scoring) המהווים כלים תומכי החלטה:

- מודל (AS) Application Scoring - מודל סטטיסטי, שקובע דירוג סיכון הלקוח עבור לקוחות חדשים, באמצעות נקבעים זכאות ותנאי האשראי (מסגרת, ריבית, סוג כרטיס).

- מודל (BS) Behavior Scoring - מודל סטטיסטי, שקובע דירוג סיכון הלקוח עבור לקוחות קיימים ומתבסס על נתוני התנהגות הלקוח, באמצעות נקבעת מדיניות ניהול האשראי וההתאמות הנדרשות ביחס למסגרת האשראי, הלוואות ושיעור הריבית שנקבעו ללוויים.

החברה מפתחת ומשכללת את המודלים בהתאם לנדרש ובנוסף מבצעת להם תיקוף תקופתי בלתי תלוי, כך שבכל עת ניתן יהיה לאמוד בצורה מהימנה את רמת הסיכון המשתקפת מכלל הלקוחות בתיק האשראי. כאמור, החברה מקיימת תהליכי בקרה ומעקב שוטפים אחר התפתחות דירוגי הסיכון בתיק האשראי לצורך זה מסתייעת בנוסף במנגנוני התראה חיצוניים. בהתאם למהותיות השינוי ברמת הסיכון של הלקוח החברה פועלת לצמצום החשיפה בקרב לקוחות אלו.

בתקופת הדוח לא חל שינוי מהותי בתמהיל דירוגי הסיכון בתיק ומתוכו, חלקם של הלקוחות המדורגים בסיכון גבוה תואם לתיאבון הסיכון שהחברה קבעה.

ניהול סיכוני שוק וסיכון נזילות

סיכוני שוק מוגדרים בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 339 "ניהול סיכוני שוק" כ- "סיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזי מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק (שינוי ברמת מחירים בשווקים שונים, שיעורי ריבית, שער חליפין, אינפלציה, מחירי מניות וסחורות)".

בפעילות העסקית השוטפת של לאומי קארד נחשפת החברה לסיכוני שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית ובשערי חליפין וכן לסיכון נזילות. הסיכונים מנוהלים בהתאם למסמך מדיניות המאושר על ידי דירקטוריון החברה, תוך קביעת מגבלות החשיפות ודרכי ניהול.

בנוסף, רמת החשיפות בפועל מדווחות על בסיס רבעוני לועדת הסיכונים של הדירקטוריון ולדירקטוריון.

החשיפה לסיכון ריבית:

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 333 "ניהול סיכון ריבית" מגדירה את סיכון הבסיס וסיכון הריבית כ- "סיכון לאובדן רווחים או לפגיעה בהון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית, שערי חליפין או במדד המחירים לצרכן".

שינויים בשיעורי הריבית משפיעים על רווחי החברה באמצעות שינוי בהכנסות ריבית.

בנוסף, משפיע שינוי ריבית על שווי נכסי החברה, התחייבויותיה ומכשירים חוץ-מאזניים היות והערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים משתנה.

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית נובעת מכך שבצד הנכסים הפיננסיים נכללות גם יתרות בריבית קבועה ואילו ההתחייבויות הפיננסיות מול הבנקים הינן בריבית משתנה. בנוסף, קיימת חשיפה שעלולה לגרום לקיטון ביתרות השווי ההוגן נטו של הנכסים וההתחייבויות כתוצאה משינוי ריבית או מח"מ שונה בין הנכסים וההתחייבויות, וכן משינוי מרווח ריבית עלות המקורות.

החברה מנהלת את סיכון הריבית באמצעות גישת השווי הכלכלי לפיה מבוצע ניתוח של השפעת שינוי בשיעורי ריבית השוק על שווים הכלכלי של הנכסים, ההתחייבויות והיתרות החוזי מאזניות.

מדידת הסיכון מבוצעת בהתאם למגוון פרמטרים ותרחישים הרלוונטיים לפעילות החברה, כפי שנקבע בדרישות ההוראה ובאמצעות דוחות המופקים ממערכות החברה.

מגבלת החשיפה לסיכון ריבית מוגדרת כהפסד מקסימאלי שהחברה מוכנה לשאת בעת שחל שינוי בשיעור הריבית או שינוי בפער מח"מ במונחים של פגיעה בשווי ההוגן נטו.

החברה קבעה מדדי ניטור לצורך ניטור הפעילות השוטפת. בעת התממשות אחד מהם, יקבעו דרכי פעולה לצורך הקטנת הסיכון, תוך בחינת ההשפעה הכוללת על רווחיות החברה.

הערכת סיכוני הריבית מתבצעת על בסיס החשיפה הנובעת ממצב כלל הנכסים וההתחייבויות הפיננסיות כפי שמתבטאת בנייתוח רגישות לשינוי ריבית של שווי הוגן.

במידה והסיכון להגעה למגבלת החשיפה גבוה, תיבחנה אפשרויות הכיסוי, תוך בחינת ההשפעה הכוללת על הרווחיות.

החשיפה לסיכון הבסיס:

החשיפה לסיכון הבסיס מתבטאת בהפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בשערי החליפין (או במדד המחירים לצרכן) במהלך הפעילות העסקית השוטפת של החברה. החברה הגדירה כי החשיפה למגזר צמוד מדד אינה מהותית. לכן, בהגדרת סיכון הבסיס ההתייחסות הינה לסיכון מטבע בלבד, ללא התחשבות בסיכון מדד.

החברה מאפשרת לבתי עסק הסולקים באמצעותה, לכבד עסקאות הנעשות על ידי כרטיסים זרים (כרטיסים שהונפקו מחוץ לישראל). בגין עסקאות אלה מזוכה החברה על ידי חברות האשראי הבינלאומיות במטבעות שאינם שקלים.

כמו כן, מאפשרת החברה ללקוחותיה לבצע עסקאות שקליות בחו"ל, בגינן מחויבת החברה על ידי חברות האשראי הבינלאומיות במטבעות שאינם שקלים. שינויים בשערי המטבע יוצרים חשיפה להפסד בגין הפרשי שער.

פער הזמן בין השער בו מתורגמות העסקאות על ידי חברות האשראי הבינלאומיות והעברת המידע ללאומי קארד לצורך חיוב לקוחותיה או זיכוי בתי העסק, יוצר במרבית המקרים, חשיפה של יום עסקים אחד.

חשיפת המטבע הינה תוצר לוואי לפעילות העסקית השוטפת של החברה ואינה בגדר יצירת חשיפה מכוונת לצורך העצמת רווחים.

ניהול הסיכון מבוצע באמצעות ניהול תזרים המזומנים של החברה בהתאם לניסיונה וצרכיה. מדידת הסיכון מבוצעת באמצעות דוח המופק ממערכות החברה. מגבלת החשיפה מוגדרת כיתרה היומית המקסימאלית של החשיפה לאחר הכיסוי השוטף. החברה קבעה מדדי ניטור הנבדקים על בסיס יומי. בעת התממשות אחד מהם, יקבעו דרכי פעולה לצורך הקטנת הסיכון. סיכון נזילות:

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 "ניהול סיכון נזילות" מגדירה את סיכון הנזילות כסיכון לרווחי החברה וליציבותה הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה. ההוראה חלה על חברות כרטיסי אשראי, בשינויים המתחייבים, הנובעים מסוג ואופן פעילותה.

הוראת ניהול בנקאי תקין 221 "יחס כיסוי נזילות" (Liquidity Coverage Ratio - LCR) מייצגת את אחת הרפורמות המרכזיות של וועדת באזל לשיפור חסינותו של המגזר הבנקאי. מטרת יחס כיסוי הנזילות היא לשפר את עמידותו בטווח הקצר של פרופיל סיכון הנזילות של תאגידים בנקאיים. הובהר כי חברות כרטיסי אשראי לא נדרשות לכלול את הגילויים הנדרשים בהתאם להוראת השעה. עם זאת, על פי ההוראה, חברת כרטיסי אשראי תכלול גילוי כמותי ואיכותי בדבר סיכון נזילות, בהתאם לאופן שבו סיכון זה מנוהל, החל מיום 1 באפריל 2015.

נזילות מוגדרת כיכולתו של התאגיד לממן גידול בנכסים או לעמוד בפירעון התחייבויותיו מבלי להיקלע להפסדים חריגים. פעילות החברה חשופה לסיכון נזילות. היכולת לעמוד בסיכון הנזילות מבוססת על רמת הודאות ביחס לאפשרות לגייס מקורות באופן בלתי צפוי ותוך פרק זמן קצר, מבלי שייגרם הפסד מהותי לתוצאות הפיננסיות של החברה, לפעילות השוטפת וליציבותה.

בתזרים המזומנים של החברה באות לידי ביטוי הפעילויות העסקיות המרכזיות של החברה: הנפקה, סליקה, מתן אשראי וביצוע ניכיונות לבתי עסק.

התנועות הכספיות המשפיעות על תזרים המזומנים נרשמות באופן שוטף במערכות המיכוניות והנתונים נבדקים על בסיס שוטף. כתוצאה מכך, מנוהל תזרים המזומנים ללא מרכיב מהותי של אי ודאות.

מסגרות הפעילות נקבעות על סמך תכנית העבודה השנתית של החברה כך שיאפשרו את השגת יעדיה העסקיים בכפוף לעמידה במגבלת הסיכון שנקבעה. מקורות האשראי ברובם הינם לזמן קצר במטבע שקלי ומועמדים בעיקר על ידי חברת האם.

החברה קבעה יחס נזילות המהווה מדד ליכולת החברה לספק את צרכי הנזילות השוטפים. מדידת הסיכון מבוצעת על בסיס בדיקת תזרים המזומנים של החברה, על בסיס יומי והן באמצעות ניתוח צרכי תזרימי המזומנים העתידיים.

מגבלת החשיפה מוגדרת על בסיס עמידה בניצול מסגרות הפעילות של החברה וכן על בסיס עמידה ביחס הנזילות שהוגדר. החברה קבעה מדדי ניטור לסיכון הנזילות הנמדדים באופן שוטף כחלק מניהול תזרים המזומנים של החברה. בעת התממשות אחד מהם, יקבעו דרכי פעולה לצורך הקטנת הסיכון.

סיכונים תפעוליים

סיכון תפעולי מוגדר כ-"סיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות, או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הגדרה זו כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון תדמיתי". הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 350 בנושא ניהול סיכונים תפעוליים, קובעת את עקרונות היסוד לניהול הסיכונים התפעוליים. הסיכונים התפעוליים כוללים בין היתר, סיכונים מעילות והונאות, סיכון טכנולוגי, אבטחת מידע וסייבר, המשכיות עסקית וסיכונים משפטיים.

ניהול הסיכונים התפעוליים מתבצע בראייה מערכתית על ידי שלושה קווי ההגנה, ונסמך על תהליך פרואקטיבי של זיהוי, הערכה, מדידה, ניטור, בקרה, הפחתה ודיווח של הסיכונים המהותיים בחברה.

להלן מוקדי הסיכון העיקריים בסיכונים התפעוליים:

הונאות בכרטיסי אשראי - סיכון תפעולי מהותי לחברה הוא הסיכון לפעילות הונאה בכרטיסי אשראי. בחברה פועלת מחלקת מניעת הונאה אשר אחד מיעדיה העיקריים ותחום אחריותה הינו לזהות, לאתר, למנוע, לבקר ולצמצם את סיכון ההונאה בפעילות בכרטיסי אשראי. במסגרת פעילות זו, פועלות יחידות מקצועיות המתמחות בניטור פעילות חריגה בכרטיסי אשראי ופעילות חריגה של בתי עסק אותם החברה סולקת. לצורך פעילות זו ולטובת הקטנת הסיכון ואיתור מוקדם ככל שניתן של פעילות הונאה נעזרת החברה במערכות טכנולוגיות ובמודלים סטטיסטיים מתקדמים מסוגם.

מעילות - מחלקת מניעת הונאה אחראית גם על צמצום סיכוני המעילות בחברה. נושא זה מנוהל בהתאם למתודולוגיית ניהול הסיכונים התפעוליים בחברה, באמצעות שלושת קווי ההגנה המפורטים לעיל, וכולל מערך מהימנות ובקרה המלווה את העובד לאורך כל תקופת עבודתו בחברה, תוך מתן דגש לרגישות תפקידו, הרשאות לפעילות שניתנו לו במסגרת תפקידו ולתהליכי העבודה בהם הוא מעורב. דיווחים רלוונטיים הקשורים לפעילות זו מועברים במסגרת הדיווח הרבעוני של מנהל הסיכונים הראשי ובהתאם לצורך להנהלה ולדירקטוריון. בנוסף, מתקיים דיון שנתי בנושא מעילות והונאות.

סיכון טכנולוגי - הפעילות העסקית של לאומי קארד נסמכת על מערכות מידע. זמינות המערכות, מהימנות הנתונים והשמירה על סודיותם חיוניות לפעילות עסקית תקינה והגנה על פרטיות הלקוחות. רמת הסיכון הטכנולוגי עולה עם התקדמות הטכנולוגיה ושילובן של טכנולוגיות חדשות במערכות הליבה, במערכות הקצה של החברה ובקרב שותפיה העסקיים של החברה ולקוחותיה.

ניהול הסיכונים הטכנולוגיים מביא לידי ביטוי את התאמת מערכות החברה לסביבה העסקית והצרכנית המשתנה והמתפתחת בחברה תוך שמירה על עדכניות וחדשנות. על מנת לנהל סיכונים אלו, מתבצעת בחברה בחינה של המסגרת הארגונית, תחומי הפעולה והאחריות של הגורמים השונים בחברה ותהליכי העבודה הנדרשים לניהול סיכוני טכנולוגית המידע. בנוסף, בעקבות השינויים המשמעותיים בסביבה העסקית ובמערכת הבנקאית הנובעים בין היתר משינוי העדפותיהם וצרכיהם של הלקוחות לגבי אופן ניהול פעילותם והרצון לשילוב טכנולוגיות מתקדמות וחדשניות, נדרשת החברה לתשתיות טכנולוגיות תואמות. התפתחויות טכנולוגיות אלו מתייחסות בין השאר למתן שירותים בערוצים דיגיטליים, שימושי מובייל ועוד.

סיכון אבטחת מידע וסייבר

בשנים האחרונות חל גידול באיומי הסייבר שחשופים להם מוסדות פיננסיים, איומים אלו מתאפיינים בין היתר בתחום גובר והולך של ההתקפות, בעוצמת הנזק הפוטנציאלי ובקושי לזיהוי התקפות ויכולות של יריבים. במסגרת ההתקפות ניתן להצביע על מתקפות כנגד תשתיות לאומיות, גופי ממשל, תאגידים מסחריים ועסקים קטנים ובינוניים. אי לכך, החברה, כארגון פיננסי, מהווה גם היא מטרה אטרקטיבית לתוקפים שונים. מערכות המחשוב, רשתות התקשורת והמערכות הממוחשבות המשרתות את לקוחות החברה הינן יעד להתקפות סייבר, החדרת נזקות, קודים זדוניים, התקפות דיוג (Phishing) וחשיפות נוספות שמטרתן פגיעה בשירותי החברה, גניבת מידע או פגיעה בבסיס הנתונים של החברה.

הפעילות העסקית של החברה נסמכת ונתמכת במידה רבה על מערכות טכנולוגיות. על כן, זמינות המערכות, מהימנות הנתונים והשמירה על סודיות הנתונים חיוניים לפעילות עסקית תקינה. כמו כן, החברה רואה במידע העסקי ובמידע על לקוחותיה הקיים במערכתיה ואצל ספקיה נכס עיקרי ומשקיעה מאמצים ומשאבים רבים ביישום מנגנונים ותהליכים של בקרה והגנה מתקדמים בתחום אבטחת המידע.

מסמך האסטרטגיה לאבטחת מידע והגנת סייבר מגדיר את תפיסת לאומי קארד ויעדיה בנושא אבטחת מידע והגנת הסייבר בהתאם לאסטרטגיה העסקית של החברה. מטרת המסמך להוות מסגרת למדיניות אבטחת מידע והגנת הסייבר ונהלי העבודה של הארגון בתחום, אשר מגדירים את עקרונות הניהול והיישום, תחומי האחריות, בעלי התפקידים, טווחי הסמכויות, סדרי הפעולות והטכנולוגיות אשר משמשות את החברה.

כחלק מההיערכות להתמודדות עם איומי הסייבר השונים, החברה מקיימת ומובילה תהליכים פנימיים וחינוכיים להפחתת סיכוני הסייבר נגד החברה ולקוחותיה. במסגרת זו, סיכוני הסייבר מנוהלים באמצעות מספר מעגלי אבטחה ובקרה במספר רבדים, זאת מתוך מטרה להקטין את החשיפות הפוטנציאליות בגין איום זה.

בשנת 2016 התקבל בחברה דוח ביקורת מבנק ישראל בנושא "אבטחת מידע אגב אירוע גניבת מידע" בחברת לאומי קארד". החברה פועלת ליישום דרישות הדוח. בנוסף, ביום 23 במרס 2017 התקבלה הודעה מהרשות למשפט, טכנולוגיה ומידע במשרד המשפטים (רמו"ט) על הפרת הוראת סעיף 17 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 ותקנה 3 לתקנות הגנת הפרטיות (תנאי החזקת מידע ושמירתו וסדרי העברת מידע בין גופים ציבוריים), תשמ"ו-1986, בעקבות אירוע זה. יחד עם זאת צוין כי החברה עברה כברת דרך ארוכה מאז קרות האירוע ושיפרה את יכולותיה להתמודדות עם איומי פנים.

ניהול המשכיות עסקית

ניהול המשכיות עסקית מוגדר בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 355 הקובעת "גישה כלל ארגונית הכוללת קווי מדיניות, תקנים ונהלים שתכליתם לוודא כי ניתן יהיה לבצע פעולות מסוימות או להשיבן לפעילות במועד, במקרה של שיבושים". החברה מתייחסת לסיכוני המשכיות העסקית ולבקרה עליהם כחלק ממסגרת העבודה הכוללת לניהול סיכונים באמצעות קיום פיקוח נאות באופן רציף ושוטף, אישור מדיניות ניהול הסיכונים ובקרה של ההנהלה הבכירה בתחום המשכיות עסקית. בנוסף, מתקיימים דיונים שנתיים בנושא רענון ועדכון תכנית המשכיות העסקית, כך שזו תשקף את מאפייניה המשתנים של פעילות החברה, מורכבותה וגודלה.

במסגרת פעילות המשכיות עסקית מוגדרים תהליכים אשר יאפשרו ללאומי קארד להמשיך או לאושש תהליכים בהתאם ליעדי התאוששות שהוגדרו במסגרת תהליך ניתוח ההשלכות העסקיות שביצעה החברה. החברה נערכת להמשכיות פעילות עסקית בעת קרות אחד מתרחישי החירום הבאים: מלחמה, רעידת אדמה, פנדמיה וסייבר, וכן לתרחישים ייחודיים לחברה.

סיכון משפטי

- סיכון משפטי - סיכון משפטי נובע מחמישה תחומים עיקריים:
- סיכוני חקיקה - סיכונים הנובעים מפעילות החברה אם אינה תואמת הוראת חקיקה ראשית או משנית, הוראות בנק ישראל או הוראות רשויות מוסמכות אחרות ופסקי דין.
 - סיכוני פסיקה - סיכונים הנובעים מפעילות החברה אם אינה תואמת פסיקה תקדימית. פסיקה מהווה חלק מהדין החל. למשל: אם בפסק דין ניתנה פרשנות לחקיקה, על החברה להתאים תהליכי עבודתה לפי פרשנות זו.
 - סיכוני התקשרות חוזית - סיכונים הנובעים מפעילות החברה מול לקוחות, ספקים וגורמים אחרים שהחברה מתקשרת עמם בהסכמים שונים, אם אינה מגובה בהסכם המסדיר את מלוא זכויות החברה, או שההסכם אינו ניתן לאכיפה מלאה (סיכוני התקשרות משפטית).
 - סיכונים הנובעים מהליכים משפטיים המתנהלים נגד החברה - ובכלל זה תביעות ייצוגיות.
 - סיכונים הנובעים משינויים במדיניות האכיפה של הרגולטורים השונים.
- מטרת ניהול הסיכון המשפטי היא למזער סיכונים אלה ולנהלם. בחברה קיימים מסמכי מדיניות ונוהל לטיפול בסיכונים המשפטיים, המגדירים מסגרת עבודה מסודרת לסיכונים המשפטיים.

סיכון ציות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 308 סיכון ציות הינו הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית ו/או להפסד פיננסי מהותי ו/או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את הוראות הציות. בחודש יוני 2015 הותאמה הוראת ניהול בנקאי תקין 308 לעקרונות מסמך באזל בנושא הציות משנת 2005, בין היתר נוכח אירועי כשל מקומיים ובינלאומיים, אשר העלו את פוטנציאל החשיפה הגלום בסיכון הציות. בעדכון ההוראה הורחבה ההגדרה של הוראות ציות מעבר להוראות צרכניות ונקבע כי "סיכון הציות" נגזר מחוקים, תקנות, הוראות רגולציה, נהלים פנימיים והקוד האתי של החברה, כללי התנהגות ועמדות רשיות. מדיניות הציות של החברה עודכנה והותאמה לדרישות הוראה 308 העדכנית תוך מתן דגש על השינויים המהותיים שנעשו בהוראה ובכללם הרחבת המושג "הוראות ציות" ואחריות הדירקטוריון וההנהלה בניהול סיכון הציות. כמו כן, לצורך ניהול מושכל של כלל סיכוני הציות, גובשה מתודולוגיה אחידה להערכת סיכוני הציות השונים.

סיכון התנהגותי (Conduct Risk)

סיכון הטמון באופן ההתנהגות של חברה מול לקוחותיה תוך דגש על התנהלות עסקית ראויה (הגינות, הוגנות ושקיפות). סיכון ה-Conduct הינו סיכון מתפתח הדורש בחינה מתמדת ביחס לשינויים בסביבה העסקית, בסביבת הצרכן, הסביבה התחרותית, הסביבה הטכנולוגית וסביבת הרגולציה. החברה פועלת בהתאם, מתוך מטרה להפחית את הסיכון ההתנהגותי. בכלל זה, הגברת המודעות לסיכון, בחינה של תהליכי עבודה, מוצרים וממשקים (חדשים וקיימים כאחד) בראי הסיכון ההתנהגותי.

סיכון רגולטורי

בשנים האחרונות אנו עדים לשינויים רגולטוריים מקיפים בענף הבנקאות, שנועדו, בין היתר, לעודד את התחרות בתחום באמצעות הקטנת חסמי כניסה ולהוזיל עלויות ללקוח. בין השינויים המרכזיים בתחום זה ניתן למנות את עבודתה של הועדה להגברת התחרותיות בשירותים פיננסיים נפוצים (ועדת שטרם) והחוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (חוק שטרם), שחוקק בעקבותיה, וכן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), שנועד לאסדר את פעילותם של גופים שונים ובין היתר את פעילותם של מתחריה של החברה. לשינויים אלה יכולות להיות השלכות מהותיות על פעילותה של החברה בשנים הקרובות. לפרטים נוספים ראה פרק "מגבלות, חקיקה תקינה ואילוצים מיוחדים" בממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים.

סיכון אסטרטגי

סיכון אסטרטגי הינו הסיכון להשלכות על פעילות החברה ותוצאותיה (רווחי החברה, הון החברה ותחומי פעילותה של החברה) בהיעדר תגובה של החברה לשינויים חיצוניים מהותיים בסביבה בה היא פועלת. ניהול הסיכון האסטרטגי בחברה מבוסס על גיבוש תוכנית אסטרטגית ארוכת טווח, הכוללת סקירה והערכות של אירועים שונים בסביבת העבודה (בתחומי רגולציה, תחרות, טכנולוגיה ועוד) והערכת השינויים הצפויים ביחס לכל אחד מקווי פעילותה של החברה, לרבות הסיכונים שעלולים להתלוות לשינויים אלו, החשיפה להתממשותם והצעדים שעל החברה לנקוט במקרה של התממשות הסיכונים. תוכנית זאת מתעדכנת באירועים משמעותיים בסביבה העסקית.

סיכון מוניטין

סיכון מוניטין הינו הפוטנציאל שפרסום שלילי, שמועות בשוק או תפישה ציבורית, המתייחסים לדרכי פעולתה של החברה, יגרמו לירידה בבסיס הלקוחות או יגררו עלויות משפטיות גבוהות או ירידה בהכנסות. לחברה פונקציית דוברות, שתפקידה לזהות, לנהל ולצמצם את הסיכונים התדמיתיים בהתאם למדיניות סיכון מוניטין ורשתות חברתיות.

סך חשיפות סיכון אשראי ברוטו ממוינות לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי

סיכון אשראי ממוצע ברוטו* לשנת 2016	סיכון אשראי ברוטו ליום 31 בדצמבר 2016 מיליוני ש"ח	סיכון אשראי ממוצע ברוטו*	סיכון אשראי ברוטו ליום 31 במרס 2016 מיליוני ש"ח	סיכון אשראי ממוצע ברוטו*	סיכון אשראי ברוטו ליום 31 במרס 2017 מיליוני ש"ח	סוגי חשיפות
19,830	20,015	19,232	19,677	19,972	20,074	של תאגידים בנקאיים
955	1,011	1,035	900	991	1,122	של תאגידים
15,002	15,826	16,302	14,578	15,467	16,526	קמעונאיות ליחידים
966	998	1,011	947	989	1,060	של עסקים קטנים
255	256	252	254	260	277	נכסים אחרים
37,008	38,106	37,832	36,356	37,679	39,059	סה"כ חשיפות

* יתרה ממוצעת המחושבת על בסיס יתרות לכל רבעון.

התפלגות החשיפות לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי

31 במרס 2017						סוגי חשיפות
סיכון אשראי מאזני						
סה"כ סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סה"כ סיכון אשראי מאזני	אשראי בערבות בנקים ואחרים	אשראי מסחרי	אשראי פרטי מיליוני ש"ח	
20,074	14,025	6,049	6,049	-	-	של תאגידים בנקאיים
1,122	548	574	115	247	212	של תאגידים
16,526	10,416	6,110	-	-	6,110	קמעונאיות ליחידים
1,060	503	557	-	92	465	של עסקים קטנים
277	-	277	277	-	-	נכסים אחרים
39,059	25,492	13,567	6,441	339	6,787	סה"כ חשיפות
31 במרס 2016						סוגי חשיפות
סיכון אשראי מאזני						
סה"כ סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סה"כ סיכון אשראי מאזני	אשראי בערבות בנקים ואחרים	אשראי מסחרי	אשראי פרטי מיליוני ש"ח	
19,677	13,863	5,814	5,814	-	-	של תאגידים בנקאיים
900	510	390	53	170	167	של תאגידים
14,578	9,594	4,984	-	-	4,984	קמעונאיות ליחידים
947	500	447	-	72	375	של עסקים קטנים
254	-	254	254	-	-	נכסים אחרים
36,356	24,467	11,889	6,121	242	5,526	סה"כ חשיפות
31 בדצמבר 2016						סוגי חשיפות
אשראי						
סה"כ סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סה"כ סיכון אשראי מאזני	אשראי בערבות בנקים ואחרים	אשראי מסחרי	אשראי פרטי מיליוני ש"ח	
20,015	14,208	5,807	5,807	-	-	של תאגידים בנקאיים
1,011	546	465	65	203	197	של תאגידים
15,826	10,138	5,688	-	-	5,688	קמעונאיות ליחידים
998	506	492	-	67	425	של עסקים קטנים
256	-	256	256	-	-	נכסים אחרים
38,106	25,398	12,708	6,128	270	6,310	סה"כ חשיפות

דרישות הגילוי המפורטות בנדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים

התפלגות חשיפות האשראי לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון

31 במרס 2017							חשיפות לפי תקופות לפירעון
סיכון אשראי מאזני							
סה"כ סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סה"כ סיכון אשראי מאזני	לא כספי	אשראי בערבות בנקים ואחרים	אשראי מסחרי	אשראי פרטי מיליוני ש"ח	
16,629	9,036	7,593	-	5,126	255	2,212	עד 3 חודשים
18,991	16,456	2,535	-	904	54	1,577	מעל שלושה חודשים ועד שנה
3,144	-	3,144	-	151	28	2,965	מעל שנה ועד חמש שנים
8	-	8	-	-	-	8	מעל חמש שנים
260	-	287	204	56	2	25	ללא תקופת פרעון
<u>39,059</u>	<u>25,492</u>	<u>13,567</u>	<u>204</u>	<u>6,237</u>	<u>339</u>	<u>6,787</u>	סה"כ חשיפות

31 במרס 2016							חשיפות לפי תקופות לפירעון
סיכון אשראי מאזני							
סה"כ סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סה"כ סיכון אשראי מאזני	לא כספי	אשראי בערבות בנקים ואחרים	אשראי מסחרי	אשראי פרטי מיליוני ש"ח	
13,685	6,756	6,929	-	4,858	169	1,902	עד 3 חודשים
19,945	17,711	2,234	-	888	50	1,296	מעל שלושה חודשים ועד שנה
2,457	-	2,457	-	132	22	2,303	מעל שנה ועד חמש שנים
7	-	7	-	-	-	7	מעל חמש שנים
262	-	262	200	43	1	18	ללא תקופת פרעון
<u>36,356</u>	<u>24,467</u>	<u>11,889</u>	<u>200</u>	<u>5,921</u>	<u>242</u>	<u>5,526</u>	סה"כ חשיפות

31 בדצמבר 2016							חשיפות לפי תקופות לפירעון
סיכון אשראי מאזני							
סה"כ סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סה"כ סיכון אשראי מאזני	לא כספי	אשראי בערבות בנקים ואחרים	אשראי מסחרי	אשראי פרטי מיליוני ש"ח	
16,114	9,070	7,044	-	4,803	199	2,042	עד 3 חודשים
18,848	16,328	2,520	-	943	49	1,528	מעל שלושה חודשים ועד שנה
2,877	-	2,877	-	147	21	2,709	מעל שנה ועד חמש שנים
7	-	7	-	-	-	7	מעל חמש שנים
260	-	260	191	44	1	24	ללא תקופת פרעון
<u>38,106</u>	<u>25,398</u>	<u>12,708</u>	<u>191</u>	<u>5,937</u>	<u>270</u>	<u>6,310</u>	סה"כ חשיפות

סיכוני האשראי לפני ואחרי הפחתת סיכון אשראי בכל משקל סיכון

31 בדצמבר 2016		31 במרס 2016		31 במרס 2017		פיצול חשיפות לפי משקל סיכון
חשיפות אחריות הפחתת סיכון אשראי**	חשיפות לפני הפחתת סיכון אשראי מיליוני ש"ח	חשיפות אחריות הפחתת סיכון אשראי**	חשיפות לפני הפחתת סיכון אשראי מיליוני ש"ח	חשיפות אחריות הפחתת סיכון אשראי**	חשיפות לפני הפחתת סיכון אשראי מיליוני ש"ח	
20	20	8	8	22	22	0%
3,410	300	3,509	462	3,724	307	20%
16,605	164	16,168	118	16,350	106	50%
16,810	36,361	15,520	34,617	17,573	37,234	75%
1,202	1,202	1,093	1,093	1,322	1,322	100%
14	14	12	12	18	18	150%
45	45	46	46	50	50	250%
*	*	*	*	*	*	סכומים שהופחתו מההון
38,106	38,106	36,356	36,356	39,059	39,059	סה"כ

סכום הנמוך מ-1 מיליוני ש"ח. *
 יתרות מחזיקי כרטיס בנק לאומי ובנק מזרחי ליום 31 במרס 2017 בסך 19,661 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2016 - 19,552 מיליוני ש"ח) וליום 31 במרס 2016 - 19,097 מיליוני ש"ח), נכללות בחשיפה הקמעונאית ליחידים אך מסווגות כחשיפה של תאגידים בנקאיים במסגרת הפחתת סיכון אשראי. **
 משקל הסיכון של החשיפה הבנקאית נקבע לפי טבלת דירוג אשראי של מדינת ישראל בהתאם לדירוג של חברת דירוג האשראי "Moody's".